

AGAM
VI.

314.ig.jegyzék
"Régi nyomtatványok, Löcse, evang.:"
10.cím: 13273, 13275, 13276 sign.

" Régi nyomtatványok, Löcse, evang. :"
/314.ig.j./

I 22

13.378

VIRGILI

BUCOLICA ARGU-
MENTIS BREVIUSCU-
lis illustrata, ac diligentissi-
mè recognita.

LEVTSCHOVIAE,
EX CUDEBAT LAUREN-
TIUS BREWER.

Anno: M. DC. XLII.

VITA P. VIRGILII MARONIS.

Virgilius Maro, Latino-
rum Poëtarum facile prin-
ceps, natus fuit Cn. Pompe-
io & M. Licinio Crasso pri-
mum Consulibus, Idib. Octob. in pago qui
Andes appellatur non longe distans ab urbe
Mantua, parentes habuit Medicos & rusticæ
rei studiosos, ipse tamen ingenij bonitate
literarumq; flagrantia clarus imo clarissi-
mus evasit. Augustoq; Cæsari charus fuit.
Nam cum & Latinis & Græcis literis appri-
mè esset edoctus, ad Poëticem se contulit.
Adhuc fere puer, in Balistam latronem hoc
Distichon scripsit :

*Monte sub hoc lapidum tegitur Balista sepulcus,
Nocte dieq; juvas carpe viator iter,
Deinde Adolescens Moretum, Culicem
& alia scripsit opuscula. Annos autem 28.*

A 2 natus,

natus, Asinij Pollionis hortatu Bucolica scribere cœpit, triennioq; perfecit. Quorum scribendorum causa hæc fuit: Augustus Cæsar agros Cremonensium, qui hostes ipsius fuerant, militibus suis dederat. Sed cum agri illi militibus non sufficerent, additi sunt eis apri Mantuani qui erant proximi, Virgilius itaq; suo quoq; privatus agro, Romam venit, & inter ventu Pollionis & aliorum Procerum, agrum suum recuperavit, quod in Ecloga 1. & aliis quibusdam locis aperte ostendit, & Augusto gratias agit. Bucolica vero interpretantur pastoralia, id est, colloquia, vel carmina pastorum, nam Bucolos græcè dicitur boum pastor unde bucolicus, id est, pastoralis, vel ad Bucolum pertinens. Apud Græcos Bucolica scripsit Theocritus Siculus, quem imitatus est & multa illius carmina in latinum tradidit. Dividuntur autem Bucolica in decem particularia carmina, quæ vocantur Eclogæ. Ecloga interpretantur eloquium, teste Joanne Castrone. Item, cum tria dicendi sunt genera, sive scribendi, autore Tullio,

humili-

humile vel tenue, temperatum vel medio-cre, grandiloquum vel sublime, Virgilius aptissime usus est his tribus generibus. Nam Bucolica scripsit humili stylo, prout exigebat materia: Georgica autem mediocri: Æneida vero sublimi stylo composuit. A Bucolicis igitur auspicanda Poësis est, quod Itali faciunt, apud quos pueri Bucolica ediscunt, ob idq; literati atq; diserti juvenes evadunt. In nostra vero barbarie perrarus est etiam profectus in Philosophia qui Bucolica teneat. Immò quod indignus est: multi nefas arbitrantur Poësin legi, sine qua tamen nemo literatus fieri, nemo priscos illos Theologos intelligere potest. Nos igitur ob adolescentum studiosorum qualemcumq; profectum, ista divino freti favore collegimus, ut quibus audiendi Virgilij copia non datur saltem legendi illius aliqua sit facultas, & ut per seipso utcunq; intelligent quibus deest vivus interpres. Nam his Bucolicis (quæ principium poëscos sunt) intellectis & cognitis, facilior erit ad alia majora progressio. Facessat igitur in-

A 3

vidi.

yidia, sileant æmuli quibus unus labor est, aliorum labores carpere cum Ipsi nihil in medium afferant, nisi fortè aliis ablatum & quod intolerabile scelus est, clam lectitant atque discunt, quod palam vellent atq; vituperant. Sed hos cum sua stultitia vel potius malitia relinquamus, indigni sunt enim de quibus verba fiant.

Ex prima Ecloga.

*Sylvestrem tenui Musam meditaris avena,
Qvintilianus in 9. agrestem non sylvestrem
cognoscit quod etiam paulo post in Sileno
repetit Virgil.*

*Agrestem tenui meditabor arundine Masam
Namq; erit ille mihi semper Deus.*

Semper Deus, una est pars orationis, ut perpetuo Deum illum in vita, & post mortem futurum intelligat, quod Junius quoq; Philiargyrus docet, hunc ipsum interpretans locum, Præterea Donatus super illud Terentianum (& heri semper lenitas, verebar) hoc idem sentire videtur. Lucretius in 1. de rerum natura, semper florentis Homeri,

Virgi-

Virgilius etiam alibi, ante malorum dixit.

Ex Polione.

*Matri longa decem tulerunt fastidia menses.
Tulerunt legendum est media correpta, atq;
hunc locum citat Donatus, exponens illud
Eunuchi postquam Ædiles emerunt.*

Ex Sileno.

*Prima Syracusio dignata est ludere versu.
Theocritus in 15. Idilion, & ratio Græcæ li-
teraturæ nō admonet, hoc in loco Syracusio
non Syracusio legere subtracto Dorico mo-
re y ex oy diphthongo, quæ est in Syracusio.
Dicunt illi nasos per nasoys, cantharos pro
catharoys aliter contra metri normam le-
geremus, cum tertia à fine longa sit diph-
thongo. Quantum omnis mundus gau-
det cantante Sileno. Neutiquam (ut ar-
bitror) male literati Virgilio hoc carmen
adscripsissent, si metri rationem, aut si spa-
cia modosq; syllabarum consuluissent, cum
Silenus in hoc loco tertiam à fine habeat*

breuem, contra omnium autoritatem, Itaq;
nihil dubitandum quin hic versus ex Eclo-
ga Vergiliana tanquam verruca deformis
recidendum sit atq; expungendus.

Ex Pharmacentria.

*Necte Amarylli nodos & veneris dic vin-
cula necto:*

Vetus & syncera scriptura habet nodos,
sicq; puto legendum, cum sensus Poëtæ sit
doctior & elegantior. Cæterum hoc carmen
diversam ab aliis admittit scansionem ut o-
biter & illud Servij enarretur super Veneris
dictione, si Anapæstus est trimeter hyperca-
talecticus, quod metrum Veneri dicatum
est. Nam scanditur sic: Nec Ama, Dacty-
lus, rillino, Amphimacus dos, & Spondæ-
us, Veneris, Anapæstus, etc superest, Ideo,
dixit hypereatalecticus, quia abundat una
syllaba, Trimeter vero, quia con-
stat ex sex pedibus.

P.V.

P. V. M. MANTVANI
BUCOLICORUM TITYRUS.

ARGUMENTUM.

Melibœus pastore ex agris, unde Mantua-
ni ejiciebantur, cum gregibus excedens, Ti-
tyrum pastorem sub umbra fagi re supinum
& ociosum, & cantilenam Fistula meditan-
tem offendit. Inter hos colloquium rusti-
canum oritur, Melibœus suam & publicam
calamitatem deplorat, aucta etiam ægritudine
ex alieno otio Tityrus ob agros sibi uni-
reditos de privata felicitate gloriatur, ni-
hil infelici amico morigeratus.

MELIBOEUS, TITYRUS.

MELIBOEUS.

Tityre tu patula recubans sub tegmine
fagi,
Agrestem tenui Musam meditaris a-
vena:
Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva?
Nos Patriam fugimus, tu Tityre lento in umbra
A 5 Forme-

PRIMA

Formosam resonare doces Amarillida sylvas.
O Melibæe, Deus nobis hæc ocia fecit.
Namqz erit ille mihi semper Deus, illius aram,
Sæpe tener nostris ab ovilicus imbuet agnus.
Ille meas errare boves, ut cernis, & ipsum
Ludere, quæ vellem calamo permisit agresti
Non equidem in video, miror magis: undiqz, totis. Me.
Usgz adeo turbatur agris: en ipse capellas
Protinus æger ago, hanc etiam vix Tityre duco.
Hic inter densas Corylos modo namqz gemellos,
Spem gregis ab silice in nuda connixa reliquit.
Sæpe malum hoc nobis, si mens non lœva fuisset,
De cœlo tactas memini predicere quercus
Sæpe sinistra cava prædictxit ab ilice cornix.
Sed tamen, ille Deus qui sit da Tityre nobis?
Urbem, quam dicunt Romam, Melibæe putavi
Stultus ego huic nostra similem, quo sæpe solemus
Pastores ovium teneros depellere fœtus
Sic canibus catulos similes, sic matribus hædos
Noram, sic parvis componere magna solebam.
Terum hac tantum alias inter caput extulit urbes,
Quantum lenta solent inter viburna Cupressi,
Et qua tanta fuit Romam tibi causa videndi? Me.
Libertas, quæ sera tamen respexit ineriem.
Candidior postquam tendenti barba cadebat,
Per spexit tamen & longo post tempore venit
Postquam nos Amaryllis habet, Galathea reliquit,
Namqz (fatebor enim) dum me Galathea tenebat,

Nes.

T I T Y R U S.

Nec spes libertatis erat, neccura peculi,
Quamvis multa meis exiret victima septis,
Pinguis & ingratæ premeretur casus urbi:
Non unquam gravis are domum mihi dextra redibat.
Mirabar quid mœsta Deos Amarylli vocares, Me,
Cui pendere sua pateris in arbore poma;
Tityrus hinc aberat ipsæ te Tityre pinus,
Ipsi te fontes, ipsa hec arbusta vocabant.
Quid facerem? neg, servitio me exire licebat,
Nec tam præsentes alibi cognoscere divos.
Hic illum vidi juvenem Melibæe quotannis
Bis senos cui nostra dies altaria fumant.
Hic mihi responsum primus dedit ille petenti,
Pascite ut ante boves, pueri submittite tauros
Fortunate senex, ergo tua rura manebunt.,
Et tibi magna satis quamvis lapis omnia nudus,
Limosq, palus obducat pascua junco.
Non insuetæ graveis tentabunt pabula foetas,
Nec mala vicini pecoris contagia ladent,
Fortunate senex hic inter flumina nota.
Et fontes sacros frigus captabis opacum.
Hinc tibi quæ semper vicino ab limite sepes,
Hyblæis apibus florem depasta salicti,
Sæpe levi somnum suadebit inire susurro.
Hinc alta sub rupe canet frondator ad auras.
Nec tamen interea ranca, tua cura, palumbes,
Nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo
Anie leues ergo pascentur in æthere cervi,

59

PRIMA TITYRUS.

*Et frena deſtituent nudos in littore pifces
Ante pererratus amborum finibus exul,
Aut Ararim Parthus bibet, aut Germania Tigrim,
Quam noſtro illius labatur pectore vultus.
At nos hinc alij ſipient ibimus Afros,* Me.
*Pars Scythiam & rapidum Creta veniemus Oaxem
Et penitus toto diuſos orbe Britannos.
En unquam patrios longo poſt tempore fines
Panperis & ruguri congeſtum cefpite culmen.
Poſt aliquot, mea regna videns, mirabor aristas,
Impius hacten culta novaliam miles habebit?
Barbarus has ſegetes? en quò dſcordia ciues
Perduxit miſeros: en queis corſevimus agros?
Iſere nunc Melibæe pyros, pone ordine vites
Ite mea quondam felix pecus ite capelle.
Non ego vos poſthac viridi proiectus in antro,
Dumſa pendere procul de rupe videbo,
Carmina nulla canam, non me paſcente capella
Forentem Cythiſum, & ſalices carpetis amaras.
Hic tamen hac mecum poteris quiescere nocte. Tl.
Fronde ſuper viridi, ſunt nobis mitia poma,
Ciftanea molles, & preſi copia laetiſ.
Et jam ſumma procul villarum culmina fumant.
Majoresq; cadunt altis de montibus umbra.*

ECLO.

SECUNDA ALEXIS.

ECLOGA
II. ALEXIS.

ARGUMENTUM.

Corydon & rusticus & parum formosus, nec dives, diſſicilimo amore laborat, Alexis formoſiſſ. & Iolæ diuitiſ domini pueri, à quo etiam in delitiis habebatur. Is poſtquiam de ſuo amore in abſentem puerum multa ſolus queſtus eſſet, tandem ipſe incontemptum mutatus, ad rusticana ope ras redit.

Formoſum paſtor Corydon ardebat Alexi
Delicias domini, nec quid ſperaret habebat:
Tantum inter densas umbroſa cacumina fagoſ
Afidue veniebat, ibi hac incondita ſolus
Montibus & ſylviſ ſtudio jaſtabat inani:
O crudelis Alexi nihil mea carmina curas:
Nil noſtri miſerere, mori me deniq; cogis.
Nunc etiam pecudes umbras & frigera captant.
Nunc virides etiam occultant spineta lacertos,
Theſtilis & rapido feſſis mofforibus eſtu.
Allia ſerpillumq; herbas contundit olen tes.
At mecum rauca, tua dum veſtigia luſtro.

Solo

SECUNDĀ

Sole sub ardentī resonant arbusta cicadis.
Nonne fuit satis tristes Amaryllidis iras.
Atq; superba pati fastidia? Nonne Menalcam?
Quam vis illeniger, quam vis tu candidus essem.
O formosse puer nimium ne crede colori,
Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur,
Despectus tibi sum nec quis sim queris Alexi.
Quam dives pecoris nivei quam lactis abundans.
Mille mea Siculis errant in montibus agna.
Lac mihi non astate novum, nec frigore desit.
Canto qua solitus, si quando armenta vocabat
Amphion Dircaus in Acteo Aracyntho.
Nec sum adeo informis nuper me in littore vidi.
Cum placidum ventis staret mare, non ego Daphnū
Judice te metuam si nunquam fallit imago,
O tanū libeat mecum tibi sordida rura,
Atq; humiles habitare casas. & figere cervos
Hedorumq; gregem viridi compellere hibisco.
Mecum una in sylvis imitabere Pana canendo
Pan primus calamos cera conjungere plures
Instituit. Pan curat oves oviumq; magistros:
Nec te pœnitēat calamo trivissē labellum.
Hac eadem ut sciret, quid non faciebat Amyntas?
Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula, Damatas dono mihi quam dedit olim.
Et dixit moriens: te nunc habet ista secundum.
Dixit Damatas invidit stultus Amyntas.
Præterea duo nec tua mihi valle reperi

Capre-

ALEXIS.

Capreoli, sparsis etiam nunc pellibus ambo,
Bina die siccant ovis ubera quos tibi servo.
Jam pridem à me illos abducere Thesylis orat.
Et faciet, quoniam sordent tibi munera nostra
Huc ades o formosè puer: tibi lilia plenis
Ecce ferunt Nympha calathis, tibi candida Nais
Pallentes violas, & summa papavera carpens,
Narcissum, & florem jungit bene olentis anethis.
Tum casta atq; aliis intexens suavibus herbis.
Mollia luteola pingit vaccinia caltha,
Ipse ego cana legem tenera lanagine mala
Castaneasq; nuces mea quas Amaryllis amabat.
Addam carea pruna, & honos erit huic quoq; poma.
Et vos è lauri carpam, & te proxima myrtle,
Sic posita quoniam suaves miscetis odores.
Rusticus es Corydon, nec munera curat Alexis,
Nec si muneribus certes, concedet Jolas,
Eheu quid volui misero mihi? floribus austrum
Perditus, & liquidis immisi fontibus apres.
Quem fugis ab demens? habitarunt Di quog; sylvas.
Dardanisq; Paris, Pallas quas condidit arces
Ipsa colat nobis placeant ante omnia sylva,
Torva leona lupum sequitur, lupus ipse capellam,
Florentem Cythisum sequitur, lasciva capella,
Te Corydon o Alexi trahit sua quenq; voluptas,
Aspice aratra jugo referunt suspensa juventū,
Et sol crescentes decadens duplicat umbras,
Metamen urit amor: quis enim modus adsit amore?

A

TERTIA

*Ab Corydon Corydon quæ te dementia capit?
Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est,
Quintu aliquid saltē potius, quorum indiget usus,
Viminibus mollīg̃ paras detexere junco.
Invenies alium, si te hic fastidit Alexis.*

E C L O G A
III. PALÆMON.

ARGUMENTUM.

Amarissima contentio Menalcæ pastoris cum Damœta rivali suo mercenario. Qui post mutua convitia, in canendi certamen veniunt, pignus utrinquè deponitur. Palæmon vicinus certaminis arbiter adsciscitur. Certant acerrimè & variè, relatione similiū & contrariorum ænigmatum. Palæmon interpellata contentionē vitulam Menalcæ decernit.

MENALCAS DAMOETAS,
PALÆMON.

Mena-

PALÆMON.

MENALCAS.

DIc mihi Damœta cujum pecus? an Melibœi?
Non: verum Ægonis, nuper mihi tradidit
Ægon
In felix ô semper ovis pecus; ipse Nearam Me.
Dum fovet, ac ne me sibi preferat illa veretur,
Hic alienus oves custos bis mulget in hora.
Et succus pecori, & lac subducitur agnis.
Parcius ista viris tamen objicienda memento. Da:
Novimus & qui te transversa tuentibus hircis,
Et quo sed faciles Nympha risere facello
Tum credo, cum me arbustum videre Myconis. Me:
Atq; mala vites incidere falce novellas.
Aut hic ad veteres fagos, cum Daphnidis arcum. Da.
Fregisti & calamis quæ tu perverse Menalca.
Et cum vidisti puero donata dolebas.
Et si non aliqua novisses, mortuus es.
Quid domini faciant audent cum talia fures? Me:
Non ego te vidi Damonis pessime caprum.
Excipere insidiis, multum latrante Lycisca
Et cum clamarem, quo nunc se proripit ille? Da:
Tityre coge pecus tu post correcta latebas.
An mihi cantando vietus non redderet ille. Da:
Quem mea Carminibus mernisset fistula caprum?
Si nescis meus ille caper fuit, & mihi Damon
Ipse fatebarur, sed reddere posse negabat.
Cantando tu illum aut unquam tibi fistulacera. Me:
B Juncto

T E R T I A

Juncta fuit? non tu in trivis indocte solebas
Stridenti miserum stipula diffondere carmen?
Vis ergo inter nos, quod possit uterq; viciſſim, Da.
Experiamur? ego hanc vitulam (ne forte recuses.
Bis venit ad mulētam, binos alij tubere fætus.)
Depono, tu dic, mecum quo pignore certes.

De grege non ausim quicquam deponere tecum. Me.
Est mihi namq; domi pater, est injusta noverca.
Bisq; die numerant ambo pecus: alter & hædos.
Verum id quod multò rute ipse fatebere majus,
(Insanire libet quoniam) tibi pocula ponam.
Fagina, cælatum di vini opus Alcimedontis.
Lenta quibus torno facilis superaddita vitis,
Diffusos hedera vestit pallente Corymbos.
In medio duo signa, Coron & quis fuit alter?
Descripsit radio totum qui gentibus orbem:
Tempora qua messor, qua curvus arator haberet.
Nec dum illis labra admovi, sed condita servo.

Et vobis idem Alcimedon duo pocula fecit, Da.
Et molli circum est ansas amplexus acantho,
Orpheaq; in medio posuit, sylvasq; sequentes
Nec dum illis labra admovi, sed condita servo.
Si ad vitulam spectes, nihil est quod pecula laudes.

Nunquam hodie effugies, veniam quocung; voca-
ris. Me.

Audiat hac tantum, vel qui venit ecce Palamon.
Efficiam post hac ne quenquam voce lacefass.

Quin age, si quid habes, in memoria non erit ullus. Da.
Nee

P A L M O N .

Nec quenquam fugio, tantum vicine Palamon
Sensibus hac imus (res est non parva) reponas.
Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba. Da.
Et nunc omnis ager, nuncomnis parturit arbos,
Nunc frondent sylvae, nunc formosissimus annus.
Incipe Damata tu deinde sequere Menalca, Me.
Alternis dicetus: amant alterna Camænæ.

A Jove principium Musæ, Jovis omnia plena: Da.
Ille colit terras, illi mea carmina cura.

Et me Phœbus amat, Phœbosua semper apud me. Me.
Munera sunt, lauri, & suave rubens hyacinthus.
Malo me Galatea petit, lasciva puella. Da.
Et fugit ad salices, & secupit ante videri.

At mihi se offert ultro meus ignis Amyntæ.
Notior ut jam sit canibus non Delia nostris.
Parta mea Veneri sunt munera, namq; notavi
Ipse locum, aëria quo congesse palumbes.

Quod potui, puero sylvestri ex arbore lecta
Aurea mala decem misi, cras altera mittam.

O quoties, & quæ nobis Galatea locuta est,
Partem aliquam venti Divum referatis ad aures.

Quid prodest, quod me ipse animo non spernis Amyntæ
Si dum eu sectaris apos, ego retia servo? Me.

Phyllida mitte mihi, meus est natalis Jola:
Cum faciam vitula pro frugibus ipse venito.

Phyllida amo ante alias, nam me discedere flevit. Me.
Et longum formose vale, vale, inquit, Jola

Triste lupus stabulis, maturis frugibus imbris. Da.
Arbos

B 2

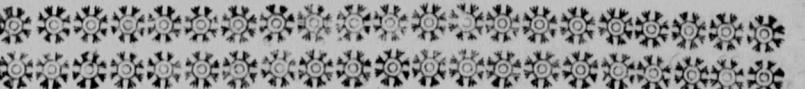
AO

PALÆMON TERTIA.

- Arboribus venti, nobis Amaryllidis ira.* Me.
Dulcesatis humor depulsis arbutus hædis Me.
Lenta salix fœto pecori : mihi solus Amyntas. Da.
Pollio amat nostram, quamvis sit rustica, Musam. Da.
Pierides vitulam lectori, pascite vestro. Me.
Pollio & ipse facit nova carmina pascite taurum, Me.
Jam cornu petat & pedibus qui spargat arenam. Da.
Quis te Pollio amat, veniat, quo te quoq; gaudet. Da.
Mellafluant illi ferat & rubus asper Amomum. Me.
Qui Bavium non odit, amet tua carmina Mævi. Me.
Atq; idem jungat vulpes; & mulgeat hircos. Da.
Qui legiis flores, & humi nascentia fraga. Me.
Frigidus, ô pueri fugite hinc, latet anguis in herba. Me.
Parcite oves nimium procedere, non beneripæ Me.
Creditur, ipse aries etiam nunc vellera siccatur. Da.
Tityre pascentes à flumine reiçe capellas, Me.
Ipse, ubi tempus erit, omnes in fonte lavabo. Me.
Cogite oves pueri si lac præceperit aestus Me.
Ut nuper : frustra pressabimus ubera palmis. Da.
Eheu, quam pingui macer est mihi taurus in arvo. Da.
Idem amor exitium est pecori pecorisq; magistro Me.
Hic certè neg; amor causa est, vix oßibus hærent, Me.
Nescio quis teneros oculus mihi fascinet agnos. Da.
Dic quibus in terris, (& eris mihi magnus Apollo) Da.
Tres pateat cœli spacium non amplius ulnas. Me.
Dic quibus in terris inscripti nomina regum. Da.
Nascantur flores, & Phyllida semper habeto, Da.
Non nostrum inter vos tantas componere elites. Et vi-

POLLIO QVARTA.

Et vitula tu dignus, & hic: & quisquis amores,
Aut metuet dulcēis, aut experietur amaros,
Claudite jam rivos pueri, sat prata biberunt.

E C L O G A
IV. POLLIO.

ARGUMENTUM.

Genethliacon canit Solino Pollionis Consulis filio, quem statim editum risisse constat, atque inter ipsa primordia infantiae periisse, de cuius felicitate multum vaticinatur Sibillino carmine, aurcam ætatem describens'.

Sicelides Musæ paulò majora canamus :
Non omnes arbusta juvant, bumilesq; myrica,
Si canimus sylvas, sylve sunt consulae digne.
Ultima Cumæi venit jam carminis ætas,
Magnus ab integro seclorum nascitur ordo,
Jam redit & virgo, redeunt Saturnia regna,
Jam nova progenies cœlo demittitur alto.
Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum

B 3

Desi-

P O L L I O

Desinet, ac toto surget gens aurea mundo,
Casta fave Lucina: tuus jam regnat Apollo,
Teq; adeo decus hoc avi, te consule, initit
Pollio, & incipient magni procedere menses.
Te duce, si qua manent sceleris vestigia nostria.
Irrita perpetua solvent formidine terras.
Ille Deum vitam accipiet, Divisq; videbis
Permixtos Heroas, & ipse videbitur illis.
Pacatumq; reget patriis virtutibus orbem.
At tibi prima puer nullo munuscula cultu
Errantes hederas passim cum baccare tellus
Mixtaq; ridenti colocasia fundet Acantho.
Ipsa lacte domum referent distenta capella
Übera: nec magnos metuent armenta leones.
Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores,
Occider & serpens, & fallax herba veneni
Occidet, Assyrium & vulgo nascetur Amomum.
At simul Heroum laudes & facta parentis
Jam legere, & quæ sit poteris cognoscere virtus.
Molli paulatim flavesce campus arista.
Inculcisq; rubens pendebit sentibus uva:
Et dura quercus sudabunt roscida mella,
Pauca tamen suberunt prisca vestigia fraudis,
Quarentare Therin ratibus, quæ cingere muris
Oppida, quæ jubeant telluri infindere sulcos.
Alter erit tum Typhis & altera quæ vehat Argo
Delectos Heroas, erunt etiam altera bella;

Atq;

Q V A R T A.

Atq; iterum ad Trojam magnus mittetur Achilles.
Hinc ubi jam firmata virum refecerit etas,
Cedet & ipse mari vector, nec nautica pinus
Mutabit merces, omnis feret omnia tellus,
Non rastros patietur humus, non vinea falcem,
Robustus quoq; jam tauris juga solvet arator.
Neo varios discet mentiri lana colores,
Ipse sed in pratis aries jam suavè rubenti
Murice, jam croceo mutabit vellera luto.
Sponte suo sandyx pascentes vestiet agnos.
Talia secla suis dixerunt currite fusi
Concordes stabili fatorum numine Parca.
Ag gredere o magnos (aderit jam tempus) honores
Chara Deum soboles magnum Jovis incrementum
Aspice convexo nutantem pondere mundum,
Terrasq; tractusq; maris, calumq; profundum
Aspice, venturo latentur ut omnia seculo,
Omibi tam longe maneat pars ultima vita:
Spiritus & quantum sat erit tua dicere facta,
Non me carminibus vincet nec Thracium Orpheus,
Nec Linus: huic mater quamvis, atq; huic pater adsit
Orphæi, Calliopeja, Lino formosus Apollo.
Pan etiam Arcadia tecum si judice certet,
Pan etiam Arcadia dicet se judice victum.
Incipe parve puer, risu cognoscere matrem.
Matri longa decem tulerunt fastidia menses.
Incipe parve puer, cui non risere parentes.
Nec Deus hanc mensa, Dea nec dignata cubili est

B 4

ECLO.

12

Q V I N T A

E C L O G A V. DAPHNIS.

ARGUMENTUM.

Epitaphium fratri aut Cæsari sub Daphnidis nomine canit. Duos pastores inducit non infestos, sed amicos neque ad æmulationem ut in Palæmone, sed credunt mutuoq; mirantur, ac laudant, & munera inter se commutant, Mopsus funeris ejus luctum describit, Menalcas deificationem.

MENALCAS, MOPSUS, DAPHNIS.

Cur non Mopse (boni quoniam convenimus
ambo,
Tu calamos inflare leves, ego dicere versus)
Hic Corylis mixtas inter consedimus ulmos?
Tu major: tibi me est equum parere Menalca, Me.
Sive sub incertas, Zephyris motantibus, umbras,
Sive antro potius succedimus, a spice, ut antrum
Sylvestris raris sparsit labrusca racemis.
Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas.
Quid si idem certet Phœbum superare canendo Mo.
Incipe

D A P H N I S

Incipe Mopse prior si quis aut Phyllidis ignes, Me.
Aut Alconis habes laudes, aut jurgia Codri.
Incipe: pascentes servabit Tityrus hædos:
Imò hæc in viridi nuper quæ cortice fagi Mo.
Carmina descripti, & modulans alterna notavi.
Experiars tu deinde subeto certet Amyntas.
Lenta salix quantum pallenti cedit olive:
Punicis humilis quantum saliunca rosetis:
Judicio nostrotantum tibi cedit Amyntas,
Sed tu deinceps plura puer, successimus antro, Me.
Extinctum Nympha crudeli funere Daphnini
Flebant, vos coryli testes & flumina Nymphis:
Cum complexa sui corpus miserabile nati
Atq; Deos atq; astra vocat crudelia mater.
Non ulli pastos illis egere diebus
Frigida Daphni boves ad flumina, nulla nego, amnem
Libavit quadrupes nec graminis attigit herbam,
Daphni tuum Pœnos etiam ingemuisse leones
Interitum montesq; feri sylvaq; loquuntur.
Daphnis & Armenias currus sub jungere Tygres
Instituit, Daphnis thyasos inducere Baccho
Et folius lentas intexere mollibus hastas.
Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uva,
Ut gregibus tauri, segetes ut pinguis aruis:
Tu decus omne tuis: postquam te fata tulerunt,
Ipsa Pales agros, atq; ipse reliquit Apollo.
Grandia sepe quibus mandavimus hordea fulcis,
Infælix lolium, & steriles dominantur avenæ.

B 5

Pro

93

Q V I N T A

Pro molli viola pro purpureo Narciso
 Carduus, & spinis surgit palurus acutus:
 Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras.
 Pastores, mandat fieri sibi talia Daphnis.
 Et tumulum facite, & tumulo superaddite carmen:
 Daphnis ego in sylvis, hinc usq; ad sydera notus,
 Formosi pecoris custos, formosior ipse.
 Tale tuum carmen, nobis divine Poëta,
 Quale sopor fessis in gramine, quale per aestum
 Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo,
 Nec calamis solum aquiparas, sed voce magistrum.
 Fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo.
 Nos tamen hac quoconq; modo tibi nostra viciſſim
 Dicemus, Daphnimq; tuum tollemus ad astra:
 Daphnim ad astra feremus, amavit nos quoq; Daphnis.
 An quicquam nobis tali sit munere majus? Mo.
 Et puer ipſe fuit cantari dignus, & iſta
 Jam pridem Stimichon laudavit carmina nobis.
 Candidus insuetum miratur limen Olympi,
 Sub pedibus videt nubes, & sidera Daphnis.
 Ergo alacreis sylvas & cætera rura voluptas,
 Panaq; pastoresq; tenet, Dryadasq; puellus.
 Nec lupus insidias pecori, nec retia cervis
 Ulla dolum meditantur, amat bonus ocia Daphnis.
 Ipsi lætitia voces ad sidera jactant.
 Intonsimontes, ipsi jam carmina rupes:
 Ipsa sonant arbusta, Deus, Deus ille, Menalca.
 Si bonus ô felixq; tuus: en quaunor aras,

Ecce

D A P H N I S.

Ecce duas tibi Daphni dnoq; altaria Phœbo.
 Pocula bina novo ſpumantia lacte quotannis
 Craterasq; duos ſtatuam tibi pinguis olivi,
 Et multo in primis hilarans convivia Baccho.
 Ante focum, ſi frigus erit, ſi meſſis in umbra,
 Vina novum fundam calathis Arvifia nectar.
 Cantabunt mihi Dametas, & Lyctius Egon,
 Saltantes Satyros imitabitur Alpheſibœus.
 Hec tibi ſemper erunt, & cum ſolennia vota
 Reddemus Nymphis & cum luſtrabimus agros
 Dum juga montis Aper, ſluvios dum pifcis amabit,
 Dumq; thymo paſcentur apes, dum rore cicadae,
 Semper honos, numenq; tuum, laudesq; manebunt,
 Ut Baccho Cereriq; tibi ſic vota quotannis
 Agricolæ facient, damnabis tu quoq; votis.
 Qua tibi, qua tali reddam pro carmine dona? Mo.
 Nam neq; me tantum venientis ſibilus austri
 Nec percufſa juvant fluctu tam littora, nec que
 Saxosas inter decurrunt flumina valles.
 Hac te nos fragili donabimus ante cicuta. Me.
 Hec nos formosum Corydon ardebat Alexin:
 Hac eadem docuit, cuium pecus, an Melibæi?
 At tu ſume pedum (quod me cum ſape rogarer, Mo.
 Non tulit Antigenes, & erat tum dignus amari)
 Formosum paribus nodis, atq; are Menalca.

ECLO.

SEXTA

ECLOGA VI. SILENUS.

ARGUMENTUM.

Silenum Epicurum senem à pueris & Nympha quadam excitatum, cantantem, facit, de rerum primoralibus, idque juxta Epicuræorum opinionem, aliisque fabulosis argumentis. Est autem in hac Ecloga Epicuræ & voluptariæ vitæ absoluta quædam descriptio, cuius omnis ratio in compositionibus, somno, amore, & cantu consistebat.

PRIMA Syracusio dignata est ludere versu Nostra, nec erubuit sylvas habitare Thalia Cum canerem Reges & prælia Cynthus aurem Vellit: & admonuit pastorem Tityre, pingves Pascere oportet oves deductum dicere carmen Nunc ego (namq; super tibi erunt, qui dicere laudes Vale tuas cupiant, & tristia condere bella) Agrestem tenui meditabor arundine Musam. Non injussa canon si quis tamen hæc quoq; si quis Captus amore leget, te nostra Vale myrica. Tenet omne canet nec Phæbo gratior illa est;

Quam

SILENUS.

Quam sibi quæ Vari prescripsit pagina nomen
Pergite Pierides: Chronis & Mnafylus in antro
Silenum pueri somno videre jacentem.
Inflatum hesterno venas, ut semper, Jaccho
Serta procul tantum capiti delapsa jacebant,
Et gravis attrita pendebat cantharus ansa
Aggressi (nam s' a se senex spe carminis ambos
Luserat) injiciunt ipsis ex vincula fertis.
Addit se sociam, timidisq; supervenit Ægle,
Ægle Najadum pulcherrima: jamq; videnti
Sanguineis frontem moris, & tempora pingit.
Ille dolum ridens, quò vincula necritis? inquit,
Solvite me pueri, satis est potuisse videris.
Carmina, quæ vultis cognoscere carmina vobis,
Huic aliud mercedis erit simul incipit ipse.
Tum vero in numerum, Faunosq; ferasq; videres
Ludere, tum rigidas motare cacumina quercus
Nec tantum Phœbo gaudet Parnassia rupes:
Nec tantum Rhodope miratur, & Ismarus Orpheus:
Namq; canebat, uti magnum per inane coacta
Segmina terrarumq; animæq; marisq; fuissent,
Et liquidi simul ignis, ut his exordia primis
Omnia, & ipse tener mundi concreverit orbis.
Tum durare solum, & discludere Nerea ponto
Cœperit, & rerum paulatim sumere formas.
Jamq; novum terræ stupeant lucescere Solem:
Altius atq; cadunt submotis nubibus imbræ.
Incipient Sylva cum primum surgere, cumq;

Raro

45

SEXTA

Rara per ignotos errent animalia montes.
Hinc lapides Pyrrhae actos, Saturnia regna.
Caucaseasq; refert volucres: furtumq; Promethei
His adjungit, Hylam nauta quo fonte relicta
Clamasset, ut littus Hyla, Hyla omne sonaret.
Et fortunatam, si nunquam armenta fuissent,
Pasiphaen nivei solatur amore juvenci.
Ah virgo infelix, quæ te dementia cœpit?
Prætides implerunt falsis mogitibus agros.
At non tam turpes pecudum rāmen ulla secuta est
Concubitus, quamvis collo timuisset aratum,
Et sape in lèvi quæsisset cornua fronte:
Ah virgo infelix, tu nunc in montibus erras.
Ille latuus niveum molli fultus hyacintho
Nive sub nigra pallentes ruminat herbas, (phæ
Aut aliquam in magno sequitur grege, claudite Nymphae,
Nympha nemorum, jam claudite saltus,
Si quæ forte ferant oculis sese obvia nostris
Errabunda bovis vestigia, forsitan illum
Aut herba captum viridi, aut armenta secutum
Perducant aliquæ stabula ad Cortynia vacca
Tum canit Hesperidum miratam mala puellam.
Tum Phæthontiadas musco circundat amara
Corticis, atq; solo proceras erigit alnos,
Tum canit errantem Permeſi ad flumina Gallum.
Aonias in monte tu dixerit una sōrorum
Utg; viro Phæbi chorus assurrexerit omnis:
Ut Linus hac illi divino carmine pastor

Florib.

SILENUS.

Floribus atq; apio crines ornatus amaro
Dixerat: hoc tibi dant calamos (en accipe Musa)
Ascreo quos ante seni, quibus ille solebat
Cantando rigidos deducere montibus ornos.
His tibi Grinai nemoris dicatur origo,
Ne quis sit lucus, quo se plus jaetet Apollo, (est
Quid loquar? Aut Scyllam: Nisi quam fama secuta
Candida succinctam latrantibus inquinam monſtris,
Dulichias vexasse rates & gurgite in alto
Ah timidos nautas canibus lacerasse marinis?
Aut ut mutatos Terei narraverat artus?
Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit?
Quo cursu deserta petiverit, & quibus ante
Infelix sua tecta super volitaverit alis?
Omnia, qua Phœbo quondam meditante beatus
Audiit Eurotas iufitq; ediscere lauros.
Ille canit, pulsare referunt ad sydera valles,
Cogere donec oves stabulis, numerumq; referre
Iufit, & in vito proceſſit vesper Olympo.

ECLO.

16

SEPTIMA

ECLOGA VII. MELIBOEUS.

ARGUMENTUM.

Melibœus Daphnidi pastori sub antro
Corydonis & Thyrfidis cantilenas (quo-
rum certamini testis affuerat) memoriter
recitat, Corydoni palmam canendi tribuit.

CORIDON THYRSIS.

FOrte sub arguta confederat ilice Daphnis,
Compulerantq; greges Corydon & Thyrsis in
unum :
*Thyrsis oves, Corydon distentas lacte capellas
Ambo florentes atatibus, Arcades ambo,
Et cantare pares & respondere parati.
Huc mihi, dum teneras defendo à frigore myrtos,
Vir gregis ipse caper deerraverat, atq; ego Daphnis
Afficio. ille ubi me contra videt, ocyus inquit,
Huc ades ô Melibœe, (caper tibi salvus & hædi,)
Et si quid cessare potes, requiesce sub umbra
Huc ipsi potum venient per prata juvenci.
Hic virides tenera pratexit arundine ripas
Mincius, eq; sacra resonant examina queru. (bam.
Quid facerem ? neq; ego Alcippem nec Phillida habe-*

Depul-

MELIBOEUS.

*Depulsos a lacte domi que clauderet agnos ?
Et certamen erat, Corydon cum Thyrside, magnum,
Posthabui tamen illorum mea seria ludo,
Alternis igitur contendere versibus ambo
Cæpere alternos Muse meminisse volebant,
Hos Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis.
Nymphæ noster amor, Lybetrides, aut mihi carmen,
Quale meo Codro, concedite (proxima Phœbi) (Co.
Versibus ille facit) Aut si non possimus omnes,
Hic arguta sacra pendebit fistula pinu.
Pastores heder a crescentem ornate Poëtam Th.
Arcades invidia rumpantur ut ilia Codro.
Aut si ultra placitum laudarit, baccare frontem
Cingite, ne vari noceat mala lingua futuro,
Seicis caput hoc apri tibi Delia parvus, Co.
Et ramosa Mycon vivacis coruna cervi,
Si proprium hoc fuerit levi de marmore tota
Puniceo stabis suras evincta cothurno.
Sinum lactu, & hac te liba Priape quotannis Th.
Expectare sat est, custos es pauperis horti.
Nunc te marmoreum pro tempore fecimus, at tu
Si factura gregem suppleverit, aureus esto.
Nerine Galatea thymo mibi dulcior hyble.
Candidior cygnis, hedera formosior alba,
Cum primum pasti repetent præsepia tauri,
Si qua tui Corydonis habet te cura venito.
Immo ego Sardous videar tibi amerior herbis,
Horridior rusco, projecta vilior alga,*

C

Simi-

17

SEPTIMA MELIBOEUS.

Si mihi non hac lux toto jam longior anno est.
Ite domum pasti, si qui pudor, ite juvenci.
Muscosi fontes, & somno mollior herba,
Et quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra,
Solstitium pecori defendite, jam venit astas
Torrida, jam lato iurgent in palmite gemma.
Hic focus, & tæda pingues, hic plurimus ignis
Semper & aſidua postes fuligine nigri.
Hic tantum Boreæ curamus frigora, quantum
Aut numerum lupi, aut torrentia flumina ripas.
Stant & Juniperi & castaneæ hirsutæ,
Strata jacent paſsim sua quæq[ue] sub arbore poma.
Omnia nunc rident: at ſi formosus Alexis
Montibus his abeat, videas & flumina ſicca.
Aret ager, vitio moriens ſtit aëris herba,
Liber Pampinæas invidit collibus umbras,
Phyllidis adventu noſtrae nemis omne virebit,
Juppiter & lato descendet plurimus imbræ,
Populus Alcidæ gratissima vitis Jaccho,
Formosa myrtus Veneri, ſua laurea Phœbo.
Phyllis amat corylos, illas dum Phyllis amabit,
Nec myrtus vince! corylos, nec laurea Phœbi.
Fraxinus in ſylvis pulcherrima, pinus in hortis, Th.
Populus in fluvijs, abies in montibus altis,
Sapius at ſime Lycida formose revifas,
Fraxinus in ſylvis cedet tibi, pinus in hortis, Me.
Hæc memini & vietum fruſtra contendere Thyrim.
Ex illo Corydon Corydon est tempore nobis.

Co.

Th.

Th.

Co.

ECLO-

OCT. PHARMACEVTRIA.

ECLOGA VIII. PHARMA- CEVTRIA.

ARGUMENTUM.

Pollioni dicavit hanc Eclogam. Damonis & Alphesibœi pastorum amores & quæſtus exponit. Quorum alter Nisæ amator, ubi Mopsum rivalem ſibi præiatum vidit, multum prius amatoriè quæſtus, mori destinat. Alter Daphnidem puerum amatum & in exorabilem magis ſacris carminibus ab urbe rus evocavit.

DAMON, ALPHE- SIBOEUS.

PAſtorum Muſam Damonis & Alphesibœi,
Immemor herbarum quos eſt mirata juvencia
Certantes, quorum stupefacta carmine Lynces.
Et mutata ſuos requierunt flumina cursus:
Damonis Muſam dicemus, & Alphesibœi.
Tu mihi, ſeu magni ſuperas jam ſaxa Timavi,
Sive ora Illirici legis aquoris, en erit unquam

C 2

Ille

18

O C T A V A

Ille dies, mihi cum liceat tua dicere facta?
 Enerit, ut liceat totum mihi ferre per orbem
 Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno?
 A te principium, tibi desinet, accipe ius.
 Carmina cœpta tuis, atq; hanc sine tempora circum.
 Inter viœtrices hederam tibi serpere lauros.
 Frigida vix cœlo noctis decesserat umbra,
 Cum ros in tenera pecori gratissima herba est,
 Incumbens teretri Damon sic cœpit olive.
 Nascere præq; diem veniens age Lucifer alnum, Da.
 Conjugis indigno Nisa deceptus amore
 Dum queror & diuos (quoniam nil testibus illis
 Profeci) extrema moriens tamen alloquor hora.
 Incipe Menalios mecum mea tibia versus,
 Manalus argutumq; nemus pinosq; loquentes
 Semper habet, semper pastorum ille audit amores,
 Panaq; qui primus calamos non passus inertes.
 Incipe Menalios mecum mea tibia versus.
 Mopso Nisa datur, quid non speremus amantes?
 Jungentur jam Gryphes equis, evogq; sequenti
 Cum canibus timidi venient ad pocula dama.
 Mopse novas incende faces, tibi dicitur uxor.
 Sparge marite nuces, tibi deserit Hesperus Octam.
 Incipe Menalios mecum mea tibia versus.
 O digno conjuncta viro, dum despicias omnes:
 Dumq; tibi est odio mea fistula, dumq; capella.
 Hirsumq; supercilium, prolixaq; barba:
 Nec curare Deum credis mortalia quenquam.

Incipe

P H A R M A C E V T R I A.

Incipe Menalios mecum mea tibia versus.
 Sepibus in nostris parvam te roscida mala,
 (Dux ego vester eram) vidi cum Matre legentem.
 Alter ab undecimo tum me jam cœperat annus,
 Jam fragiles poteram a terra contingere ramos,
 Ut vidi ut perij, ut me malus abstulit terror.
 Incipe Menalios mecum mea tibia versus.
 Nunc scio quid sit amor duris in cotibus illum
 Ismarus, aut Rhodope aut extremi Garamantes.
 Nec nostri generis puerum, nec sanguinis edunt.
 Incipe Menalios mecum mea tibia versus.
 Seviis amor docuit natorum sanguine matrem
 Commaculare manus, crudelis tu quoq; mater,
 Crudelis mater magis, an puer improbus ille?
 Improbus ille puer, crudelis tu quoq; mater.
 Incipe Menalios mecum mea tibia versus.
 Nunc & oves ultrò fugiat lupus aurea dura
 Mala ferant quercus, Narciso floreat alnus,
 Pingvia corticibus sudent elebra Myrica.
 Certent & Cygnis Ulnæ, sit Tityrus Orpheus,
 Orpheus in sylvis, inter Delphinis Arion.
 Incipe Menalios mecum mea tibia versus.
 Omnia vel medium fiant mare, vivite sylva.
 Preceps aërij specula de montis in undas
 Deferar, extremum hoc munus morientis habeo,
 Desine Menalios, jam desine tibia versus.
 Hac Damon: vos, qua responderit Alpheibans.
 Dicite Pierides: non omnia possumus omnes.

C 3

Effer

O C T A V A

Effer aquam, & molli cinge hac altaria vitta.
 Verbenasq; adole pingues & mescula thura,
 Conjugis ut magicis sanos avertere sacris
 Experiar sensus nihil hic nisi carmina desunt.
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnium.
 Carmina vel cœlo possunt deducere Lunam.
 Carminibus Circe socios mutavit Ulyssi.
 Frigidus in patriis cantando rumpitur anguis.
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnium.
 Terna tibi hac primum triplici diversa colore
 Licia circundo: terq; hac altaria circum.
 Effigiem duco numero Deus impare gaudet.
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnium.
 Necte tribus nodis ternos Amarylli colores,
 Necte Amarylli nodos & Veneris dic vincula, necto.
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnium.
 Limus ut hic durescit & hac ut cera liquefcit.
 Uno eodemq; igni: sic nostro Daphnis amore.
 Sparge molam & fragileis incende bitumine lauros,
 Daphnis ne malus urit, ego hanc in Daphnidē laurum.
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnium.
 Talis amor Daphnium qualis cum fessa juvencum
 Per nemora atq; alto querendo bucula lucos
 Propter aquarivum viridi procumbit in ulva
 Perdita, nec sera meminit decadere nocti:
 Talis amor teneat, nec sit mihi cura mederi.
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnium.
 Has olim ex vias mihi perfidus illereliquit.

Pigno-

P H A R M A C E V T R I A.

Pignora chara sui, quæ nunc ego limine in ipso
 Terra tibi mando, debent hac pignora Daphnium.
 Has herbas, atq; hac ponto mihi lecta venena
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnium.
 Ipse dedit Mœris, nascuntur plurima Ponto.
 Hu ego sæpe lupum fieri, & se condere sylvis
 Mœrim, sæpe animas imis excire sepulcris,
 Atq; sacas alio vidi traducere messes.
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daph-
 nim.
 Fer cineres Amarylli foras, rivoq; fluenti,
 Transq; caput jace, nec respexeris his ego Daphnium.
 Agrediar, nihil ille Deus nil carmina curat.
 Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daph-
 nim.
 Aspice corripiunt tremulis altaria flammis
 Sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse: bonum sit.
 Nescio quid certe est, & Hylax in limine latrat,
 Credimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt.
 Parcite, ab urbe venit, jam parcite carmina, Daph-
 nis.

C 4. ECLO-

20

" Régi nyomtatványok, Lőcse, evang. :"
/314. ig. j./

NONA

ECLOGA IX. MOERIS.

ARGUMENTUM.

Lycidas pastor Romam petens, forte in Mœrim amicum incidit, qui & ipse eodem tendebat. Oritur varius utrinq; sermo inter eundum. Mœris de Galli amissione queritur: Menalcas nunciat agros illi ob canendi artem redditos. Sua carmina inter militaria tela locum non habere. Deinde à Lycida provocatus, inter ambulandum aliquot cantilenas canit.

LYCIDAS, MOERIS.

Quo te Mœri pedes? an. quo via ducit, in urbem?
O Lycida vivi pervenimus, advena nostri
Maly.
(Quod nunquam veriti sumus,) ut possessor agelli
Diceret: hac mea sunt, veteres migrate coloni.
Nunc vici tristes (quoniam fors omnia versat.)
Hos illi, (quod nec bene verit) mittimus hædos.

Certe

MOERIS.

Certe equidem audieram, qua se subducere colles. Ly.
Incipiunt, molliq; jugum demittere clivo.
Usq; ad aquam, & veteris jam fracta cacumina fagi.
Omnia carminibus vestrum servasse Menalcam,
Audieras & fama fuit. sed carmina tantum Mœ.
Nostra valent; Lycida, tela inter Martia quantum
Chaonias dicunt, aquila veniente columbas.
Quod nisi me quacunq; novas incidere lites
Ante sinistra cava monuissest ab ilice cornix,
Nec tuus hic Mœrus, nec viveret ille Menalcas. Ly.
Heu cadet in quenquam tantum scelus? heu tua nobis
Pene simul tecum solaria rapta Menalca? (bis
Quis carneret Nymphas? quis humum florentib. her-
Spargeret: aut viridi fontes induceret umbra?
Vel que sublegi tacitus tibi carmina nuper.
Cum te ad delicias ferres Amarillida nostras.
Tityre dum redeo (brevis est via) pasce capellas.
Et potum pastas age Tityre, & inter agendum
Occursare capro, (cornu ferit ille,) caveio.
Immò hec qua Varo nec dum perfecta canebat, Mœ.
Vare tuum nomen (superet modo Mantua nobis,
Mantua va misera nimium vicina Cremona)
Cantantes sublime ferant ad sydera cygni,
Sic tua Cyreneas fugiant examina taxos,
Sic cythiso pastæ distentent ubera vacca.
Incipe si quid habes: & me fecere Poëtam.
Pierides sunt & mihi carmina, me quoq; dicunt.
Vatem pastores, sed non ego credulus illis.

C 5

Name

NONA MOERIS.

Nam neq; adhuc Varo videor, nec dicere Cinna
Digna, sed argutos interstrepit anser olores, Mœ.
Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipse voluto.
Si valeam meminisse: neq; est ignobile carmen.
Huc aedes ô Galathea, quis est nam ludus in undis?
Hic Ver purpureum, varios hic flumina circum
Fundit humus flores, hic candida populus antro.
Imminet, & lenta texunt umbracula vires,
Huc aedes insani feriant sine littore fluctus.
Quid? quæ te pura solum sub nocte canentem Ly.
Audieram? numeros memini, si verba tenerem.
Daphni quid antiquos signorum suspicis ortus? Mœ.
Ecce Dionæi processit Cæsaris astrum,
Astrum, quo segetis gauderent frugibus, & quo
Duceret apricus in collibus uva colorem.
Insere Daphni pyros, carpent tua poma nepotes.
Omnia fert atas, animum quoq; s̄ape ego longos
Cantando puerum memini me condere soles.
Nunc oblitam mihi tot carmina, vox quoq; Mœrim
Jam fugit ipsa, lupi Mœrim videre priores.
Sed tamen ista satis, refert tibi s̄ape Menalcas.
Causando nostros in longum ducis amores, Ly.
Et nunc omne tibi stratum silet æquor, & omnes
(Aspice) ventosi ceciderunt murmuris aura.
Hinc adeo media est nobis via, namq; sepulchrum
Incipit apparere Brianoris, hic ubi densas
Agricole stringunt frondes, hic Mœri canamus:
Hic hoedos depone, tamen veniemus in urbem.

Aut.

DECIMA GALLUS.

Aut, si nox pluviam ne colligat ante, veremur:
Cantantes licet usq; (minus via ladet) eamus,
Cantantes ut eamus, ego hoc te fasce levabo,
Desine plura puer & quod nunc instat, agamus. Mœ.
Carmina tum melius, cum venerit ipse canemus.

E C L O G A X. GALLUS.

ARGUMENTUM.

Gallus Poëta eximus Ægypti præfetus, Virgilio amicissimus, Cytharædam, meritricem, Volumnij libertam amavit, hæc eo spreto, ad Gallias Antonium est secuta. Ejus amorem Virgilius videtur hac Ecloga consolari.

Ex tremum hunc Arethusa mihi concede laborem.
Pauca meo Gallo, sed qua legat ipsa Lycoris.
Carmina sunt dicenda, neget quis carmina Gallo?
Sic tibi tum fluctus subter labore Sicanos,
Doris amara suam non intermisceat undam,
Incipe sollicitos Galli dicamus amores,

Dum.

22.

DECIMA

Dum tenera attendent sima virgulta capella,
 Non canimus surdis, respondent omnia sylve
 Quæ nemora, aut qui vos saltus habuere puella
 Najades indigro cum Gallus amore periret?
 Nam neq; Parnassi vobis juga nam neq; Pindi
 Ulla moram facere, neq; Aonia Aganippe.
 Idam etiam Lauri, etiam flevere myrica,
 Pinifer illum etiam sola sub rupe jacentem
 Menalus, & gelidi fleverunt saxa Lycae.
 Stant & oves circum, nostri nec paenitet illas
 Nec te paeniteat pecoris divine lucta,
 Et formosus oves ad flumina pavit Adonis,
 Venit & Upilio, tardi venere bubulci.
 Uuidus hyberna venit de glande Menalcas.
 Omnes unde amor iste rogant, tibi venit Apollo,
 Galle quid insanus? inquit: tua cura Lycoris
 Perq; nives alium, perq; horrida castra secuta est.
 Venit & agresti capitis Sylvanus honore,
 Florentes ferulas, & grandia lilia quassans,
 Pan Deus Arcadia venit, quem vidimus ipsi
 Sangvineis ebuli baccis, miniq; rubentem.
 Et quis erit modus? inquit, amor non talia curat.
 Nec lacrymus crudelis amor, nec gramina roris.
 Nec Cy'iso saturantur apes, nec fronde capelle.
 Tristis at ille tamen, cantabitis Arcades, inquit,
 Montibus haec vestris, soli cantare periti
 Arcades: ô mihi tum quam molliter ossa quiescant,
 Vesta mea olim si fistula dicat amores.

Atq;

GALLUS.

Atq; utinam ex vobis uniu, vestrig; fuisset,
 Aut custos gregis, aut matura vinitor uva.
 Certe sive mihi Phyllis sive esset Amyntas,
 Seu quicunq; furor (quidcum si fuscus Amyntas?
 Et nigra viola sunt, & vaccinia nigra)
 Mecum inter salices lenta sub vite jaceret.
 Serta mihi Phillis legeret cantaret Amyntas.
 Hic gelidi fontes, hic mollia prata Lycore,
 Hic nemus, hic ipso tecum consumeret aeo.
 Nunc insanus amor, duri me Maris in armis,
 Tela inter media, atq; adversos detinet hostes.
 Tu procul à patria nec sit mihi credere, tantum
 Alpinas ab dura nives, & frigora Rheni
 Me sine sola vides: ab te ne frigora ladan:
 Ab tibi ne teneras glacies fecer aspera plantas.
 Ibo & Chalcidico quæ sunt mihi condita versu
 Carmina pastoris Siculi modulabor avena.
 Certum est in sylvis, inter spelæa ferarum
 Malle pati, tenerisq; meos incidere amores
 Arboribus, crescent illæ, crescentis amores.
 Interca mistis lustrabo Manala Nymphis,
 Aut acres venabor apos, non me ulla vetabunt
 Frigora Parthenicos cambus circumdare saltus
 Jam mihi per rupes videor, lucosq; sonantes
 Ire, libet Partho torquere Cydonia cornu
 Spicula, tanquam haec sit nostri medicina furoris,
 Aut Deus ille malis hominum mitescere discer,
 Jam neq; Hamadriades rursus nec carminu nobis

Ipsa

23

DECIMA GALLUS.

Ipsa placent, ipsa rursus concedite sylva.
Non illum nostri possunt mutare labores,
Nec, si frigoribus mediis, Hebrumq; bibamus,
Schythoniaq; nives hyemis subeamus aquosa.
Nec, sicum moriens alta liberaret in ulmo,
Æthiopum versemus oves sub sydere cancri.
Omnia vincit amor, & nos cedamus amori.
Hac sat erit. Divæ, vestrum cecinisse Poëtam,
Dum sedet, & gracili fiscellam texit hibisco,
Pierides: vos hæc facietis maxima Gallo,
Gallo cuius amor tantum mihi crescit in horas.
Quantum vere nova viridis se subycit alnus.
Surgamus, solet esse gravis cantantibus umbra,
Juniperi gravis umbra: nocent & frugibus umbra.
Ite domum sature, venit Hesperus, ite capella.

24